

6.12.2025

Pirkanmaan hyvinvointialueen ja työllisyyspalveluiden yhdyspintaa ja yhteistyötä sijaisjärjestelyineen pitää parantaa ja asiakasohjausta monipuolistaa, jotta asiakkaat ohjautuisivat oikeisiin palveluihin oikea-aikaisesti.

Vuoden 2025 alussa tuli voimaan laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023, ns. TYM-laki)

Lain 2 §:ssä edellytetään, että työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallissa työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos yhdessä arvioivat työttömän monialaisen palvelutarpeen, suunnittelevat ja yhteen sovittavat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelut kokonaisuuksiksi sekä vastaavat työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta.

Lain 7 §:ssä on kovat velvollisuudet työttömälle. Jos hän ei osallistu työllistymissuunnitelman laatimiseen, eikä hakeudu ja osallistu suunnitelmassa sovittuihin palveluihin, niin niskurointi vaikeuttaa hänen työttömyysturvansa ja toimeentulotukensa saantia.

Palvelutarpeen arviointitilaisuudet järjestetään työllisyyspalveluiden tiloissa, jossa työtön asiakas ja työllisyyspalveluiden edustaja ovat konkreettisesti läsnä. Pirkanmaan hyvinvointialueen ja Kelan edustajat tulevat näihin palvelutarpeen arviointitilaisuuksiin etäyhteyksin eli pääosin puhelimitse.

Asiakkailta saadun palautteen perusteella on tapahtunut, että kun työllisyyspalvelut, Pirkanmaan hyvinvointialue ja Kela olivat sopineet työttömän asiakkaan kanssa tapaamisen, niin Pirkanmaan hyvinvointialue on perunut osallistumisensa lakisääteiseen työttömän palvelutarpeen arviointiin päivää ja joissakin tapauksessa muutamaa minuuttia ennen tapaamista. Kunnilla ei ole varaa maksaa tällaista tyhjäkäyntiä.

Kentältä saatujen viestien perusteella ongelma on vielä laajempi, koska jotkut osallistuvat näennäisesti etäyhteyden kautta muutaman minuutin ajan tapaamiseen. On sanomattakin selvää, ettei palvelutarpeen arviointia pystytä siinä ajassa toteuttamaan.

Työllisyyspalvelut ovat kunnalle kallis organisaatio Kelan sakkomaksuineen. Sakkoja tulee, jos Pirkanmaan hyvinvointialue ei osallistu palvelutarpeen arviointiin, niin silloin työttömyys jatkuu.

Kentältä tulleiden viestien perusteella Pirkanmaan hyvinvointialueen tapaamisaikoja joudutaan perumaan puutteellisten sijaisjärjestelyjen takia. Jos asia on näin, niin sijaisjärjestelyjä tulisi pikaisesti korjata.

Kunnat maksavat miljoonien kulut ja vastuu laajenee vuoden vaihteessa, kun toimeentulolain muutos astuu voimaan. Kunnilla ei ole mahdollisuutta järjestää näille toimeentulotukiasiakkaille heidän sotepalvelujaan, joten tilanne saattaa muuttua entistä huonommaksi asiakkaiden näkökulmasta.

Vaikka käymättä jääneet käynnit ovat ongelma, mutta vielä suurempi ongelma on monipuolisempi asiakasohjaus. Asiakkaiden tulisi ohjautua oikeisiin palveluihin oikea-aikaisesti.

Katariina Pylsy